

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3241/2015. (XII. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.002/2014/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján 2015. április 10-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.002/2014/5. számú – részére 2015. február 10-én kézbesített – ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 1.1. A megelőző peres eljárásban a felperes (a továbbiakban: indítványozó) keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és a II. rendű alperesek megsértették a jó hírnévhez fűződő jogát, ezért a bíróság tiltsa el az alpereseket a további jogsértéstől. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az I. és a II. rendű alpereseket a jogsértéssel okozott 9 067 226 forint vagyoni és 15 millió forint nem vagyoni kárának a megtérítésére.
- [3] Az indítványozó egy egyesület igazgatóságának a tagja. A II. rendű alperes szövetkezetnek az I. rendű alperes az elnöke.
- [4] Az indítványozó a II. rendű alperes gazdálkodásával összefüggésben 2007-ben nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt feljelentést tett. Az ügyben elrendelt nyomozást az eljáró nyomozó hatóság 2009. november 24-én megszüntette.
- [5] A II. rendű alperes 2008. március 8-án küldöttgyűlést tartott egy étteremben. A küldöttgyűléssel egyidejűleg a II. rendű alperes ellen az étterem parkolójában egy, a rendőrhatalóság által biztosított demonstrációt tartottak, ahol az indítványozó is jelen volt. Ezen a demonstráción látható volt – többek között – egy „bűnszövetkezet” feliratú tábla.

- [6] A demonstráció miatt az I. rendű alperes – mint a II. rendű alperes elnöke – 2008. április 7-én feljelentést tett ismeretlen tettes ellen nagy nyilvánosság előtt, aljas indokból elkövetett rágalmozás alapos gyanúja miatt. A feljelentés folytán elrendelt nyomozás során a nyomozóhatóság azt állapította meg, hogy a „bűnszövetkezet” feliratú táblát az indítványozó tartotta. A bíróság felhívására az I. rendű alperes – úgy is, mint a II. rendű alperes törvényes képviselője – kérte a demonstráció miatt benyújtott feljelentését a demonstráción részt vett személyekkel szembeni magánindítványként kezelni, és kérte a büntetőeljárás lefolytatását.
- [7] Az ügyben eljáró városi bíróság ítéletével az indítványozót felmentette a 2 rendbeli rágalmozás vétségének vádja alól. Megállapította, hogy a demonstráción az indítványozó részt vett, azonban táblát nem tartott, és nem volt tudomása arról, hogy a demonstrációra táblák készülnek. A másodfokú bíróság a 2010. március 2-án meghozott végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] Az egyesület ingyenes kiadványt adott ki 2008 júliusában. Ennek a felelős szerkesztője az indítványozó volt.
- [9] Az I. rendű alperes 2008. augusztus 4-én ismeretlen tettes ellen feljelentést tett rágalmozás vétségének alapos gyanúja miatt. Álláspontja szerint a kiadványban megjelent cikkek azt a látszatot keltik, hogy a II. rendű alperes vezetősége a saját hasznára és javára használja a szövetkezet vagyont, „jóllehet ezt semmilyen tény és maga a valóság sem támasztja alá. Az állítások valótlanok és hamis látszatot keltenek.”
- [10] Az ügyben eljáró városi bíróság felhívására az I. rendű alperes – úgy is, mint a II. rendű alperes törvényes képviselője – bejelentette, hogy a benyújtott feljelentést az indítványozóval szemben tartja fenn, és kérte a „büntetőjogi felelősségre vonását”.
- [11] Az ügyben eljáró városi bíróság az indítványozót felmentette az ellene emelt rágalmozás vétségének vádja alól. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az indítványozó valóban rágalmozás és becsület csorbítására alkalmas kifejezéseket használt az újságcikkekben, ugyanakkor a tényállítások lényege valóban bizonyult, a valóságbizonyítás összességében eredményes volt.
- [12] Az előbbi büntetőeljárással egyidejűleg az I-II. rendű alperesek keresete folytán eljáró polgári bíróság megállapította, hogy az indítványozó kiadványban megjelent írásainak egyes kitételei megsértették az I-II. rendű alperesek személyhez fűződő jogát, jó hírnevét. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró ítéletábró az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [13] 1.2. Az indítványozó keresetében kifejtette, hogy az I-II. rendű alperesek által megindított büntetőeljárások kifejezetten a „lejárátását célozták”. Általánosságban

nem vitatta, hogy az alpereseknek jogukban állt feljelentést tenni, azonban e jogukat visszaélészerűen gyakorolták.

- [14] 1.3. Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Indokolásában rámutatott, hogy a magánvádas büntetőügyeket megindító feljelentés, illetve a magánvád fenntartása nem jelent személyiségi jogsértést. A feljelentések, továbbá az alperesek részéről az eljárás további szakaszaiban tett nyilatkozatok nem tartalmaznak az indítványozót indokolatlanul bántó, sértő kifejezéseket.
- [15] 1.4. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletében kiemelte, hogy a büntetőeljárás kezdeményezése alapjogi jogosultság. Abban az esetben, ha a feljelentésben az adott ügyhöz nem tartozó hivatkozás nem szerepel, minden alapot nélkülöző vádaskodásra nem kerül sor, a büntetőeljárás kezdeményezése sem személyiségi jogsértést nem valósít meg, sem joggal való visszaélésként nem értékelhető. A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az indítványozó álláspontjával szemben visszaélészerű joggyakorlás nem állapítható meg arra figyelemmel sem, miszerint a büntetőeljárás során bebizonyosodott, hogy a 2008. március 8-i demonstráción nem tartott táblát. Az alperesek ugyanis a nyomozás során feltárt tények alapján terjesztették elő magánindítványukat. Utalt arra is, hogy a „Tükörkép” című kiadványban megjelent cikkek vonatkozásában nem volt figyelmen kívül hagyható tény, hogy az azokban leírt közlések miatt a polgári bíróság megállapította az I–II. rendű alperesek személyiségi jogának megsértését. Önmagában pedig az a tény, hogy az I–II. rendű alperesek feljelentést tettek, még abban az esetben sem értékelhető személyiségi jogsértésként, ha az adott büntetőeljárás az indítványozóval szemben felmentéssel zárult.
- [16] 1.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét állította.
- [17] Álláspontja szerint az I–II. rendű alperesek annak ellenére kezdeményeztek ellene két büntetőeljárást, hogy „vádjaik alaptalanságáról tudomással kellett bírniuk”, és ennek egyedüli célja az volt, hogy jó hírnevét megsértsék. Állította, hogy a támadott jogerős ítélet „nyilvánvalóan iratellenes és megalapozatlan”. A büntetőeljárások során keletkezett iratok alapján ugyanis megállapítható, hogy a 2008. március 8-i demonstráción nem tartott táblát, és erről az alpereseknek a feljelentés megtételekor „nyilvánvalóan” tudomásuk volt. Kifejtette, hogy a jó hírnév sérelme ténykérdés, az pedig, hogy ez megalapozatlan büntetőeljárással történt, még akkor sem foszthatja meg a jó hírnév védelmétől, ha egyébként a hamis feljelentés nem minősül joggal való visszaélésnek.

- [18] 1.6. Az indítványozó – hiánypótlási felhívást követően – alkotmányjogi panaszát pontosította. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állította, mert az eljáró bíróságok az általa felajánlott bizonyítást részben mellőzték. Fenntartotta továbbá azt is, hogy a támadott ítélet az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított jó hírnév tiszteletben tartásához való jogát is sérti. Ebben a körben hangsúlyozta, hogy esetében a vádlotti „státusz” – ügyvédi hivatására tekintettel – az átlagosnál jóval nagyobb sérelmet jelent, mivel praxisát a jó hírnevére alapozza.
- [19] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai feltételeit vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy a határidőben előterjesztett alkotmányjogi panasz határozott kérelmet tartalmaz [Abtv. 52. § (1b) bekezdés].
- [20] 3. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az alkotmányjogi panasz tartalmi követelményeit vizsgálta. Ennek során az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörben eljárva vizsgálta, hogy az indítvány befogadhatóságának az Abtv.-ből (27. §, 29. §) következő tartalmi feltételei az adott ügyben fennállnak-e.
- [21] Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján az egyedi ügyben érintett személy alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az általa alaptörvény-ellenesnek vélt bírói döntés Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.
- [22] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [23] 3.1. A hivatkozott rendelkezéshez mérten az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a megelőző peres eljárásban érintett (peres fél) volt, aki ezért alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette [Abtv. 27. § *b*) pont].
- [24] 3.2. Az Alkotmánybíróság emellett rámutat, hogy az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető a bírósági szervezetrendszer egyik felülbírálati fórumának, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett

vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [25] Az indítványozó a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – arra alapítva állította, hogy az eljáró bíróságok indokolatlanul mellőzték az általa felajánlott bizonyítás foganatosítását. Ennek lefolytatása esetén ugyanis meg kellett volna állapítaniuk, hogy az I-II. rendű alperesek a büntetőeljárások megindításakor tudomással bírtak a feljelentésben foglaltak valótlanúságáról. Emellett állította azt is, hogy a bírói döntés nyilvánvalóan iratellenes.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azt hangsúlyozza, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejezetten a polgári peres eljárás szabályának megsértésére, illetve ezen keresztül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog konkrét sérelmére nem hivatkozott. Az eljáró bíróságok a polgári peres eljárás szabályainak megfelelően indokát adták döntésüknek. Az indítványozónak ezért az a hivatkozása, hogy a bíróságok indokolatlanul mellőzték a bizonyítási indítványát és a támadott bírói döntés „nyilvánvalóan iratellenes”, önmagában nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Ehhez az indítványozónak egyértelműen meg kellett volna jelölnie, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítás körében az eljárási szabályok milyen rendelkezését sértették meg, illetve, hogy az eljáró bíróságok a hivatkozott peres iratokból miért vontak le „nyilvánvalóan iratellenes” – és ebből kifolyólag a tisztességes eljáráshoz való jogot sértő – következtetést.
- [27] Az indítványozó alkotmányjogi panaszával valójában a bíróság ítéletének felülmérlegelését kívánja elérni, vagyis azt, hogy az Alkotmánybíróság a bíróság mérlegelési jogkörében [Pp. 206. § (1) bekezdés] meghozott döntését felülbírálja. Az Alkotmánybíróság jogköre azonban – a fentiekben hivatkozottak szerint – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.
- [28] 3.3. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy a jó hírnév tiszteletben tartásához való joga a bíróságok téves jogértelmezése következtében sérült. Kifejezetten hivatkozott a Kúria Pfv.IV.20.547/2012. számú ügyben kifejtett – álláspontja szerint ebben az ügyben is irányadó – jogértelmezésére.

- [29] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra mutat rá, hogy nem rendelkezik jogkörrel arra sem, hogy a perorvoslati bíróság felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az a tény, hogy az eljárt bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott anyagi jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [30] Az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltakra tekintettel megjegyzi, hogy a joggal való visszaélés tilalmának érvénye nem szorítkozik egyetlen jogágra, hanem e tilalom – az egyes jogágak sajátosságaitól függő formában – az egész jogrendszerben érvényre jut {31/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 240, 245–246.; 3076/2013. (III. 27.) AB határozat, Indokolás [25]}, ugyanakkor valamely jog gyakorlása és a jogok kimerítése (pl. feljelentés megtétele, az eljáró bíró kizárása iránti kérelem) önmagában nem valósít meg joggal való visszaélést [*mutatis mutandis*: EJE, *Eckle kontra Németország* (8130/78), 1983. június 21.].
- [31] A kifejtett indokok alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában is az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. december 1.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1007/2015.

